

Kalastusoikeuden vuokraus ja tapausesimerkkejä

Kalatalousalue toimijoiden tiedotus- ja koulutusristeily 4.3.2025 Viking Glory
Anu Niinikorpi

Taustaa: kotimaisen kalan edistämishjelma

- *tavoitteena lisätä kotimaisen kalan tarjontaa ja osuutta kulutuksesta kestäväällä tavalla.*
- *Kalan käytön lisäämisellä olisi paljon myönteisiä vaikutuksia*
- *Ohjelma hyväksyttiin valtioneuvoston periaatepäätöksellä vuonna 2021 ja sen toimeenpanon jatkaminen on kirjattu pääministeri Orpon hallitusohjelmaan.*

Kalansyönnin kasvun yhteiskunnalliset vaikutukset

Talousvaikutukset

Työllisyys:
+3000 htv
(yht. 8000 htv)

**Yritysten
tuotannon
arvo:**
+70%
(yht. 1,7 mrd. €)

Vienti:
+297 milj. €
(yht. 342 miljoonaa €)

**Yksi
kotimainen
kala-ateria
viikossa
enemmän**

Terveyshyödyt

Kalaista ruokavalio on terveellinen ja ravintoarvoiltaan tasapainossa.

Laskennallinen
terveyshyöty:
**1 - 2 miljardin €
säästö**

Ilmastovaikutukset

Ruokavallion
hiilijalanjälki
5-6%
pienempi

#kotimainenkala

Alkutuotannon edellytysten parantaminen

Kotimaisen kalan edistämishjelmassa on monia toimenpiteitä, joista yksi on kalastuslupien saatavuuden parantaminen

➔ ”Edistetään toimivaa vuoropuhelua kaupallisten kalastajien ja vesialueiden omistajien välillä ja pilotoidaan uusia yhteistyömalleja hyödyntämällä mm. kalatalousalueiden ja käyttö- ja hoitosuunnitelmien tuomia mahdollisuuksia.”

<https://mmm.fi/kalat/strategiat-ja-ohjelmat/kotimaisen-kalan-edistamishjelma>

Vesialueen omistukseen perustuva kalastusoikeus

*Oikeus kalastaa ja määrätä
kalastuksesta kuuluu
vesialueen omistajalle, jollei
jäljempänä tässä laissa
muuta säädetä.*

*Yhteisen vesialueen
osakkaalla on oikeus
kalastaa vesialueella siten
kuin yhteisen vesialueen
osakaskunta päättää.
(KaL 379/2015 5 §)*

Kalastusoikeuden vuokraus

*Kalastusoikeuden haltija voi vuokrata kalastusoikeuden toistaiseksi tai määräajaksi. **Kalastusoikeuden vuokrasopimus on tehtävä kirjallisesti.***

Vuokralainen ei saa vuokrata kalastusoikeutta tai osaa siitä edelleen, eikä luovuttaa vuokra- aluetta koskevia kalastuslupia kolmannelle, ellei kalastusoikeuden vuokraamista koskevassa sopimuksessa toisin ole sovittu. (KaL 379/2015)

Osakaskunnan osakkaan myöntämä kalastuslupa

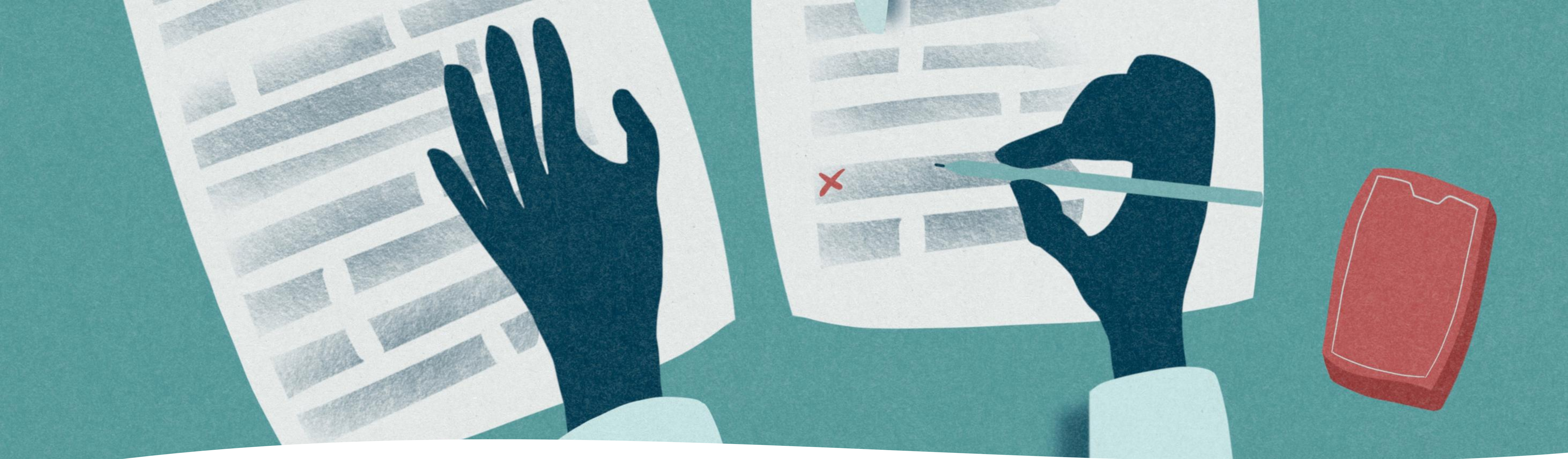
Yhteisen vesialueen osakas voi ilman muiden osakkaiden suostumusta antaa toiselle luvan kalastaa osakkaalle itselleen kuuluvan kalastusoikeuden nojalla. Jos lupa on kestoaltaan pidempi kuin yksi vuosi taikka jos lupa kohdistuu 4 §:n 22 kohdassa tarkoitettujen rajajokisopimusten kalastussääntöjen soveltamisalueille tai rajajokien sivuvesistöihin, on se annettava kirjallisena ja siitä on järjestäytyneen osakaskunnan alueella tehtävä ilmoitus osakaskunnalle.

Yhteisen vesialueen osakkaan on 1 momentissa tarkoitettun luvan antaessaan huolehdittava siitä, että luvansaaja ei kalastaessaan ylitä osakkaalle kuuluvan kalastusoikeuden enimmäismäärää. (KaL 379/2015)

Osakaskunnista

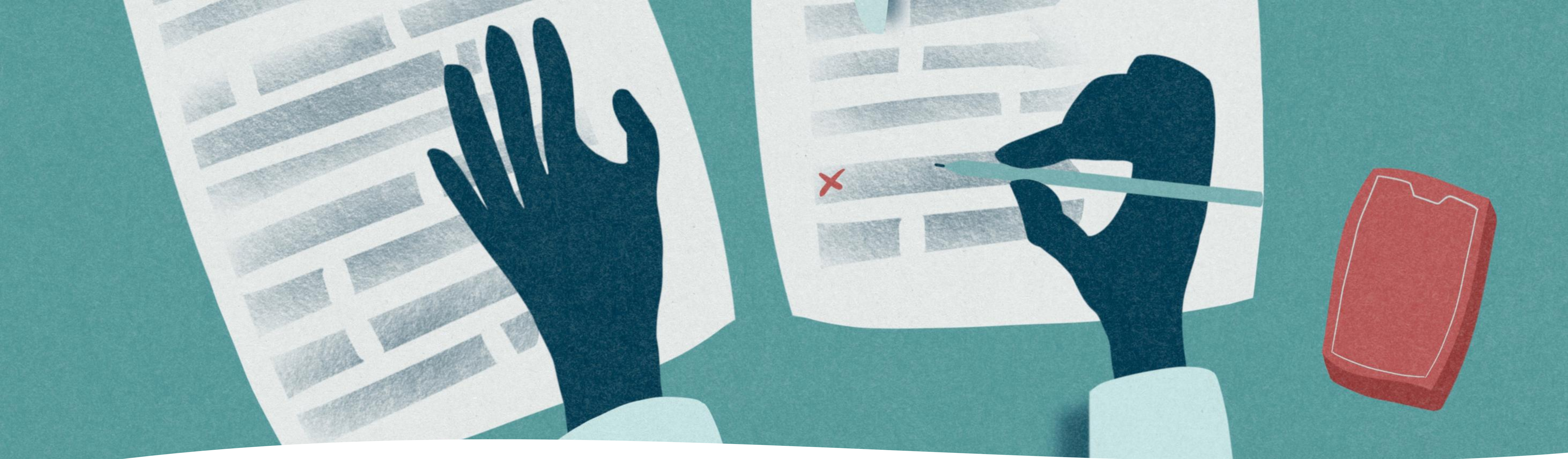
- Osakaskunnan päätösvaltaa käyttää osakaskunnan kokous.
- Osakaskunnan säännöissä voi olla kalastuksesta hyvinkin yksityiskohtaisesti
- KKL mallisääntöjen mukaan pyydysyksiköistä, maksuista ja kalastusoikeuden vuokrauksesta päätetään osakaskunnan kokouksessa
- Kalastuslain mukaan osakkaan myöntämästä luvasta tulee ilmoittaa järjestäytyneelle osakaskunnalle, jos lupa on vuotta pidempi. Säännöillä voidaan määrätä ilmoittaminen myös lyhyemmästä ajasta.

Mitä kalastusoikeuden vuokrasopimukseen tarvitaan? 1/2

Tiedot vuorattavasta vesialueesta

- Vuokrattava vesialue:
- Sijaintikunta:
- Vuokra-alueen pinta-ala
- Sopimusalueen kartta

Mitä kalastusoikeuden vuokrasopimukseen tarvitaan? 2/2

Sopimuksen ehdot

- Vuokra-aika
- Kohteen käytön ehdot
- Vuokraoikeuden siirtäminen
- Sopimus tuottaa/ ei tuota vuokralaisella puheoikeutta osakaskunnan kokouksessa.
- Vuokran suuruus, vuokrapäivä

Sopimusmalli, esimerkki

- Tällä vuokrasopimuksella xx osakaskunta vuokraa

kalastusoikeuden xx osakaskunnan vesialueelta ammattikalastusta varten karttaliitteiden mukaisilta rysäpaikoilta. Viiden (5) vuoden ajaksi kuun päivästä 200... alkaen seuraavin ehdoin:

1. Vuokran suuruus on osakaskunnan kokouksen vuosittain tekemän päätöksen mukainen, josta pyydyskohtaiset maksut on suoritettava ennen maaliskuun 31. päivää.
2. Käytettävä pyydysmäärä lohkolla on enintään verkkoa jarysää. Kuhaverkkojen solmuväli tulee olla vähintään xx mm. Rajoitukset pyydyksien tai pyyntitapojen suhteen
3. Osakaskunnan hoitokunta ratkaisee lohkojen rajoista mahdollisesti syntyvät erimielisyydet.
4. Vuokraajan on toimitettava kalansaalistilastonsa pyydettyäessä. Tilaston tulee perustua kalastajan kirjanpitoon.
5. Seisovat pyydykset tulee merkitä kalastuslain mukaisesti.
6. Vuokraajan on noudatettava osakaskunnan ja kalastusalueen rajoituksia ja rauhoituksia. Rasitteena vesialuelohkolla on vapaa-ajan kalastus osakaskunnan päätöksen mukaisesti.
7. Vuokraajalla ei ole oikeutta jälleenvuokraamiseen ilman hoitokunnan puheenjohtajan lupaa.
8. Vuokranantajalla on oikeus purkaa tämä sopimus, jos vuokraaja laiminlyö vuokran maksun suorittamisen tai muutoin rikkoo tätä sopimusta tai kalastuslakia.
9. Vuokranantajalla on oikeus siirtää tilapäisesti sopimuksen kohteena oleva vuokraoikeus toiselle, mikäli alueella ei kalasteta vuokrasopimuksen mukaisessa laajuudessa, vuokralaista kuultuaan.
10. Sen lisäksi, mitä tässä sopimuksessa on sanottu, noudatetaan kalastuslain tai sen nojalla kalastusoikeuden vuokraamisesta säädettyjä määräyksiä ja soveltavin osin maanvuokralain säädöksiä.

Jos ei päästä sopimukseen?

Kalavarojen kestävän tuoton ja hyödyntämisen sekä käyttö- ja hoitosuunnitelman toteutumisen turvaamiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää kaupalliselle kalastajalle enintään viiden vuoden määräajaksi luvan kaupallisen kalastuksen harjoittamiseen, jos:

- 1) vesialue on käyttö- ja hoitosuunnitelmassa määritetty kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvaksi;
- 2) vesialueen kalakantojen tila mahdollistaa niiden hyödyntämisen kaupalliseen kalastukseen;
- 3) **luvanhakija ei ole itse eikä kalatalousalueen avustuksella päässyt kalastusoikeuden haltijoiden kanssa sopimukseen vesialueen käyttämisestä kaupalliseen kalastukseen; ja**
- 4) kaupallisen kalastuksen harjoittamisesta ei aiheudu merkittävää haittaa alueen rannanomistajille tai -haltijoille tai alueen muulle käytölle.

Esimerkkejä

- Muutamia esimerkkejä kalastuslain 13 § ja kokemuksia kalatalousalueiden näkökulmasta
- Parhaat tulokset on saavutettu kun kalastajat ovat tavanneet vesialueen omistajan edustajan kasvotusten tai osallistuneet osakaskunnan kokoukseen!

Yhteystiedot: Anu Niinikorpi
anu.niinikorpi@kalatalouskeskus.fi
www.kalatalouskeskus.fi

